

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO KÜLTÜREL YAPI - MESLEK SEÇİMİ İLİŞKİSİ

Tuncay ALPARSLAN¹

Ertan KILCIGİL¹

Geliş Tarihi: 02. 02. 2005

Kabul Tarihi: 24. 02. 2005

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin sosyo-kültürel yapılarının meslek seçimiyle olan ilişkilerinin belirlenmesidir.

Araştırmaya, Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinden 99 öğrenci katılmıştır. Sosyo kültürel yapı-meslek ilişkilerinin belirlenmesine yönelik 26 soruluk anket, araştırma grubuna bizzat uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular, yüzdesel dağılım, frekans gösterme ve Z dağılımı istatistiki yöntemleriyle analizleri yapılarak yorumlanmış ve sonuçlandırılmıştır.

Araştırma grubunun çoğunluğu (%77,32), Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na girdikten sonra tekrar üniversite sınavına girmemiştir.

Öğrenim görülen bölüm ile sınavdan önce istenilen bölüm karşılaştırılması sonucunda Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri, okudukları bölümden memnundurlar (%51,72). Bu bölüm öğrencilerinin %48,27'si ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde okumak istemektedirler. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin %97,67'si okudukları bölümden memnundur. Sadece %2,32'si Spor Yöneticiliği Bölümünü daha çok istemektedir. Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin %68'i bölümden memnundurlar, %32'si ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde okumak istemektedirler.

Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği öğrencilerinin bölümlerinden memnuniyet dereceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sosyo-Kültürel Yapı, Meslek

CONNECTION OF SOCIAL-CULTURAL CONFIGURATION WITH THE CHOICE OF PROFESSION OF THE STUDENTS AT THE SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT OF ANKARA UNIVERSITY

ABSTRACT

In this study, it is aimed to designate the Connection of Social-Cultural Configuration with the chose of profession of the students at the School of Physical Education and Sport of Ankara University.

99 students from the students at the school of Physical Education and Sport of Ankara University has joint to this investigation. The 26-questioned inquiry to designate the connection of socil cultural configuration with choose of profession has been applied to the group of study personally. The existing inventions, percentage dispersion, display of frequency and Z dispersion have been explained and come to a conclusion with statistical methods and analyses.

The majority (77.32%) have not prepared again to university exam, after they entered the School of Physical Education and Sport of Ankara University.

In the result of comparison about department, in which the students receives education, with wished department before the examination, the students from the department of Trainer Education (51.72%) are pleased from their department. 48.27% of students from this department want to study in the department of Physical Education and Sport Teacher. 97.67% of the students from the Physical Education and Sport Teacher are pleased from their department. Only 2.32% of these students want more the department of Sport Management. 68% of students from Sport Management are pleased from their department, 32% of these students want to study in the Physical Education and Sport Teacher.

As the statistical, it is not meaningful difference among the pleasure ranks of Trainer Education and Sport Management ($p<0,05$).

Key Words: The School of Physical Eduvation and Sport, Social-Cultural Configuration, Profession.

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

GİRİŞ

“Sosyal yapı sadece toplumu değil, geçmişten günümüze oluşturulan sosyal örgütlenmeleri içine alan bir kavramdır. Toplumsal yapı, sadece endüstrileşmeye bağlı olarak gelişen şehirleşme olgusunu anlatmak için kullanırken; sosyal yapı, sosyal tarih boyunca oluşturulan çeşitli örgütlenmeleri içine almaktadır” (1).

“Sosyal yapı, belirli bir kültüre sahip ve bir mekânda yerleşmiş insan topluluğunun dokusunu ortaya koyar. Sosyal yapı, sosyal değişmeye göre statik (durgun) bir nitelik taşır; belirli bir toplumun fiziki ve kültürel yapı özelliklerini yere ve zamana bağlı olarak ortaya koyar. Bu bakımdan, sosyal yapı bir toplumun belirli yer ve zamana göre çekilmiş bir fotoğrafıdır” (2).

“Kültürel yapı, toplum hayatındaki örf ve adetlerden gelenek ve göreneklerden, yaygın değer hükümlerinden ve inançlardan örülmüş bir ağıdır. Herhangi bir toplumda yapıyı oluşturan unsurların nasıl olması gerektiğini bize gösterir” (2).

“Parsons; ‘kültürel yapı’ya, (toplum gibi) yaşayan sistemin bir alt sistemi olan ‘eylem sistemi’ çerçevesinde ‘kültürel sistem’ olarak yer vermektedir. Ona göre, ‘sosyal sistem’ bütünleşmenin kaynağı olurken, ‘kişilik sistemi’ amaca ulaşma gerekliliğini, ‘organik davranış sistemi’ de uyumsal ihtiyacı karşılamakta, ‘kültürel sistem’ ise sistemin modelini devam ettirmektedir” (3).

“Öte yandan Merton, ‘kültürel yapı’yı; organize edilmiş değerler, normlar ve örf, adetler grubu olarak ortaya koymaktadır. Ona göre ‘kültürel yapı’, ‘sosyal yapı’ ile birlikte ferdi saran ‘sosyal çevre’nin iki niteliğinden birini teşkil etmektedir. Yine ona göre ‘sosyal yapı’, toplum yapısının nasıl olduğunu ortaya koyarken, ‘kültürel yapı’, toplum hayatının nasıl olması gerektiğini ifade etmektedir” (4).

“Son yıllarda sosyolojik anlayış içerisinde önemini gittikçe daha çok hissettiren sosyo-kültürel yapı, eskiden olduğundan çok daha fazla önemli hale gelmiştir. Bunun nedeni ise, sosyoloji’nin, sadece bir toplum bilimi olmadığını anlaşılmış olmasıdır. Modern dönemlerle başlayan ve sanayileşmeyle birlikte önem kazanan yeni toplum yapısı (toplumsal yapı) yerini yavaş yavaş sosyal ve kültürel iki formdan oluşan ve birbirlerini karşılıklı olarak etkileyen, sosyo-kültürel yapıya bırakmıştır. Fakat burada sosyal ve kültürel olanın basit bir toplamı değildir. Bu anlamda sosyo-kültürel yapının oluşumunda, sosyal ve kültürel olanın hangi özellik ya da niteliklerinin böylesine güçlü bir birleşim yaratıp, sosyo-kültürel kavramını zorunlu kıldığı ancak böylelikle anlaşılabilir” (1).

Nirun ve Özönder’e göre ‘sosyo-kültürel yapı’, “kültür unsurlarının ve sosyal kurumların zaman içinde tekrarlanarak meydana getirdikleri ve onların karşılıklı etkileşimleri sonucunda oluşan sosyal dengenin adıdır. Analitik açıdan bu denge durumu, durgun bir yapı olarak kabul edilmekle birlikte, gerçek sosyal hayatta yeni oluşumlar, yeni unsur alış-verişleri, iç ve dış dinamiklerin etkileşmesi sonucu her sosyal ve kültürel yapı bir değişim içindedir. Bu kaide Türk sosyo-kültürel yapısı için de doğrudur. Kültür unsurları genel geçerlik halinde, kültürel normlar olarak belirgin bir şekil alırlar” (5).

Sosyo-kültürel yapı; “kültür öğelerinin ve kurumlarının, zaman içinde tekrarlanarak meydana getirdikleri ve onların karşılıklı etkileşimleri sonucunda ortaya çıkan ‘sosyal denge’ye verilen ad olduğu anlaşılmaktadır” (4).

“Bir toplumda üniversite gençliği, toplumun sosyo-kültürel yapısının en dinamik, en yeni ve gelecek unsurlarını sergiler. Türkiye’de üniversite gençliği, gençlik piramidinin tepesinde küçük bir azınlığı teşkil etmektedir. Türkiye’de yüksek öğretimde okullaşma oranı açıköğretim fakültesi dahil %17’dir. Söz konusu olan Türkiye’de yüksek öğretim çağındaki genç nüfus için yetersizdir. Türkiye’de bugün üniversite gençlerin kurtuluşunu sağlayacak sihirli bir değnek gibi algılanmaktadır. Bu duruma karşılık olarak Türkiye’de üniversite bir kurum olarak üniversite çağına gelmiş genç nüfusa çeşitli alanlarda yeterli olanaklar sağlayacak düzeye gelememiştir” (6).

“Gençleri hayata hazırlamada örgütlü (formel) eğitim-öğretim sistemleri odak teşkil eder. Okuyan gençlik, çalışan gençlik kavramlarının yanı sıra ülkemizde işsiz gençlikten de söz etmek gerekir. Üniversite gençliği kategorisi 17-25 yaş dilimini içerir. Bu devrede organik gelişme hemen hemen tamamlanmış olup, beden imajı oluşmuştur. Zihinsel süreçler ve ahlaki olgunlaşma da gerçekleşmiştir” (7)

“Bu dönemde düşünme yeteneği, mesleki davranışlar gelişmekte, geleceğe ilişkin anlamlı tavırlar oluşmakta, yaratıcılık eğilim ve eylemleri oluşmaktadır” (8).

“Meslek; bir bireyin sabit bir gelir akışını elde etmek amacı ile sürekli olarak peşinde koştuğu pazar değeri olan özel bir çalışma, bir iş” (9).

“Günümüzde fert açısından meslek seçimi büyük önem taşımaktadır. Meslek seçimini önemli kılan nedenler genel olarak dört temel kategoride toplanabilir: 1- Meslek seçimi bireyin hayatının hemen hemen bütün yönlerini belirlemektedir. Örneğin; bireyin ailesinin nerede yaşayacağını, çocukların nerede ve hangi okula gideceklerini, dost, arkadaş çevresini, sahip olacağı değerleri, idealleri, standartları, sosyal ve ekonomik statüsünü, itibarını, ailesi ile geçireceği zamanı, hatta bireyin fiziksel ve ruh sağlığını bile etkileyebilir. 2- Meslek seçimi bireyin sosyal hayattaki basan ve başarısızlığına neden olabilir. Şans, çaba, doğru yerde bulunma, doğru zamanlama ve doğru kişilerle karşılaşma vs. insanlar yeteneklerinin seviyesi ve doğası açısından farklılaşırlar ve mesleklerinde performans için talep ettikleri yeteneklerde farklılaşırlar. Dolayısıyla, isabetli bir meslek seçimi yeteneklere uygunluk ve zayıf noktaları açığa çıkarma ihtimalini minimize etme bağlamında, bireyin başarı şansını artırılabilir. 3- Meslek seçimi bireyin iş bulmasını veya

ALPARSLAN, T., KILCIGİL, E., “Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo Kültürel Yapı-Meslek Seçimi İlişkisi”

bulamamasını belirleyebilir Bazı mesleklerde istihdam düzensiz, bazılarında ise çok daha sabit ve güvenilirdir. 4- Meslek seçimi bireyin işini sevmesini veya işinden nefret etmesini belirleyebilir Akıllı bir seçimle birey hayattan zevk alabilir ve işinden tatmin olabilir. Bireyin hayatında bu kadar önemli bir yer tutan mesleğin seçimi ise. birçok faktörün rol oynadığı problematik bir süreçtir” (10).

“Meslek seçimi karmaşık bir gelişim sürecinin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır Çeşitli faktörler bu gelişimin şekillenmesinde etkin rol oynamaktadır. Meslek seçimi geliştirilen mesleki tavırlar ile yakından ilgilidir. Bu tavırlar toplumsal ve bireysel faktörlerin karşılıklı etkileşiminin bir sonucu olarak şekillenmektedir Meslek seçimini etkileyen toplumsal değişkenler, sosyo-ekonomik statü: [a- Anne-babanın tahsili, b- Anne-babanın aylık geliri, c- Sosyal sınıf]” (10)’dür.

Uysal (10); İzmir şehir liseleri son sınıf öğrencileri üzerinde, bireysel ve toplumsal faktörlere göre lise öğrencilerinin meslek seçimleri araştırmasında bireyin tüm davranışlarına etki eden en önemli toplumsal faktörlerin başında içinde bulunduğu sosyal sınıf gelir demektir. Alt ve üst sosyal sınıflarda bulunan çocuklar meslek seçme konusunda büyük farklılıklar göstermektedirler. Bu tabii bir sonuçtur; çünkü üst sosyo-ekonomik statüde olan ailelerin çocuklarının, bir zeka geriliği yoksa genellikle üniversite eğitime devam imkanları vardır. Buna karşılık, alt sosyo-ekonomik statüdeki ailelerin çocuklarının ise üniversite eğitimi görebilme imkânları diğer sosyo-ekonomik sınıflardaki çocuklara göre oldukça kısıtlıdır. Bu grupta olan çocukların üniversite eğitimi görme yolunda bir hayli gayretli oldukları görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin şimdiki zamana göre çekilmiş bir fotoğrafı olan sosyal yapılarının meslek seçimiyle ilişkisini belirlemektir. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin sosyo-kültürel yapılarının meslek seçimiyle olan ilişkilerinin belirlenmesi, bir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu profilinin tespit edilmesi açısından önemlidir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmaya, Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinden 99 öğrenci katılmıştır. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin sosyo kültürel yapı-meslek ilişkilerinin belirlenmesine yönelik betimsel bir araştırmadır. Sosyo kültürel yapı-meslek ilişkilerinin belirlenmesine yönelik 26 soruluk anket araştırma grubuna bizzat uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular, yüzdesel dağılım, frekans gösterme ve Z dağılımı istatistikî yöntemleriyle analizleri yapılarak yorumlanmış ve sonuçlandırılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1 : Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümlerin dağılımları

Bölüm	N	%
Antrenörlük Eğitimi	29	29,29
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	44	44,44
Spor Yöneticiliği	26	26,26
TOPLAM	99	100,00

Tablo 2 : Katılımcıların buldukları sınıfların dağılımları

SINIF	N	%
4	15	15,15
3	19	19,19
2	26	26,26
1	39	39,39
TOPLAM	99	100,00

Tablo 3 : Katılımcıların yaşlarının dağılımları

YAŞ	N	%
20 ve altı	21	21,21
21	15	15,15
22	20	20,20
23	21	21,21
24 ve üstü	22	22,22
TOPLAM	99	100,00

Tablo 4 : Katılımcıların cinsiyetlerinin dağılımları

CİNSİYET	N	%
Erkek	77	77,78
Bayan	22	22,22
TOPLAM	99	100,00

Tablo 5 : Katılımcıların İlk ve orta öğrenimlerini tamamladıkları yerlerin dağılımları

İLKÖĞRETİMİN TAMAMLANDIĞI YER	N	%
Büyükşehir	60	60,61
İl	22	22,22
İlçe	16	16,16
Kasaba	0	0
Köy	1	1,01
TOPLAM	99	100,00

Tablo 6 : Katılımcıların lise öğrenimlerini tamamladıkları yerlerin dağılımları

LİSE ÖĞRENİMİNİN TAMAMLANDIĞI YER	N	%
Büyükşehir	62	62,63
İl	23	23,23
İlçe	14	14,14
Kasaba	0	0
Köy	0	0
TOPLAM	99	100,00

Tablo 7 : Katılımcıların babalarının eğitim durumlarının dağılımları

BABANIN EĞİTİM DURUMU	N	%
Okuma yazması yok	2	2,02
İlköğretim	35	35,35
Lise	37	37,37
Üniversite	22	22,22
Üniversite üstü	3	3,03
TOPLAM	99	100,00

Tablo 8 : Katılımcıların annelerinin eğitim durumlarının dağılımları

ANNENİN EĞİTİM DURUMU	N	%
Okuma yazması yok	8	8,08
İlköğretim	52	52,53
Lise	25	25,25
Üniversite	13	13,13
Üniversite üstü	1	1,01
TOPLAM	99	100,00

Tablo 9 : Katılımcıların babalarının mesleklerinin dağılımları

BABANIN MESLEĞİ	N	%
Devlet Memuru	15	15,15
Serbest Meslek	21	21,21
Emekli	37	37,37
Askeri Personel	3	3,03
İşçi	5	5,05
Öğretmen	7	7,07
Üniversite Öğretim Elemanı	1	1,01
Diğer	9	9,09
TOPLAM	98	100,00

Tablo 10 : Katılımcıların annelerinin mesleklerinin dağılımları

ANNENİN MESLEĞİ	N	%
Devlet Memuru	6	6,06
Serbest Meslek	5	5,05
Emekli	16	16,16
Askeri Personel	1	1,01
İşçi	4	4,04
Öğretmen	4	4,04
Üniversite Öğretim Elemanı	0	0
Çalışmıyor	5	5,05
Diğer (Ev Hanımı)	58	58,59
TOPLAM	99	100,00

Tablo 11 : Katılımcıların ailesinin gelir seviyelerinin dağılımları

AİLENİN GELİR SEVİYESİ	N	%
Üst Gelir	6	6,06
Orta Gelir	77	77,78
Alt Gelir	16	16,16
TOPLAM	99	100,00

Tablo 12 : Katılımcıların kendi gelir seviyelerinin dağılımları

KATILIMCININ KENDİ GELİR SEVİYESİ	N	%
Üst Gelir	2	2,04
Orta Gelir	43	43,88
Alt Gelir	53	54,08
TOPLAM	98	100,00

Tablo 13a : Katılımcıların boş zaman aktivitelerinde 1. tercihlerinin dağılımları

İLGİLENİLEN 1. TERCİH	N	%
Fiziksel (her türlü sportif aktivite)	65	65,6
Sanatsal (sinema, tiyatro, resim, opera)	8	8,08
Pratik (el sanatları, maket, tamirat)	2	2,02
Entelektüel (kitap okuma)	3	3,03
Toplumsal (eğlenmek, tv, internet)	21	21,21
TOPLAM	99	100,00

Tablo 13b : Katılımcıların aktivitelerde en çok tercih ettikleri dağılımları

İLGİLENİLEN EN ÇOK TERCİH	N	%
Fiziksel (her türlü sportif aktivite)	96	23,94
Sanatsal (sinema, tiyatro, resim, opera)	81	20,19
Pratik (el sanatları, maket, tamirat)	60	14,96
Entelektüel (kitap okuma)	76	18,95
Toplumsal (eğlenmek, tv, internet)	88	21,94
TOPLAM	401	100,00

Not: Katılımcılar birden fazla seçenek işaretlemişlerdir.

Tablo 14 : Katılımcıların aylık gelirlerini temin ettiği kaynakların dağılımları

AYLIK GELİRİN TEMİN EDİLDİĞİ KAYNAKLAR	N	%
Aileden Verilen Harçlıklar	74	39,36
Alınan Burslar	49	26,06
Sporla İlgili Yarı Zamanlı İş	32	17,02
Yarı Zamanlı İş	18	9,57
Spor Kulüplerinde sporcu olarak	15	7,97
TOPLAM	188	100,00

Not: Katılımcılar birden fazla seçenek işaretlemişlerdir.

Tablo 15a : Katılımcıların aylık gelirlerini en çok harcadıkları aktivitelerin dağılımları

AYLIK GELİRİN EN ÇOK HARCANDIĞI YERLER	N	%
Fizyolojik	95	26,38
Sanatsal	73	20,27
Pratik	44	12,22
Entellektüel	58	16,11
Toplumsal	90	25,00
TOPLAM	360	100,00

Tablo 15b : Katılımcıların aylık gelirlerini harcamada 1. olarak tercih ettikleri aktivite dağılımları

AYLIK GELİRİN 1. TERCİH OLARAK HARCANDIĞI YERLER	N	%
Fizyolojik	80	81,63
Sanatsal	4	4,08
Pratik	1	1,02
Entellektüel	2	2,04
Toplumsal	11	11,22
TOPLAM	98	100,00

Tablo 16 : Katılımcıların sosyo-ekonomik açıdan yaşama durumları dağılımı

SOSYO-EKONOMİK AÇIDAN YAŞAM DURUMU	N	%
Rahat	21	21,88
Mütevazı	62	64,58
Sıkıntı İçinde	13	13,54
TOPLAM	96	100,00

Tablo 17 : Katılımcıların üniversite öğrenimi boyunca kaldıkları yerlerin dağılımı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENİMİ BOYUNCA KALINAN/KALINACAK YER	N	%
Yurt	7	7,22
Kiralık Ev (Yalnız)	9	9,28
Kiralık Ev (Arkadaşlarla)	11	11,34
Ailesinin Evi	68	70,10
Akrabasının Evi	2	2,06
TOPLAM	97	100,00

Tablo 18 : Katılımcıların mezun oldukları lise dağılımları

MEZUN OLUNAN LİSE	N	%
Düz Lise (Örgün Eğitim Veren Resmi Lise)	81	83,51
Özel Lise (Kolej)	2	2,06
Meslek Lisesi	8	8,25
Diğer	6	6,18
TOPLAM	97	100,00

Tablo 19 : Katılımcıların okulu kazandıktan sonra tekrar Üniversite sınava girme dağılımları

OKULA GİRDİKTEN SONRA TEKRAR ÜNİVERSİTE SINAVINA GİRME DURUMU	N	%
1	9	9,28
2	3	3,09
3	5	5,15
4	5	5,15
Hiç	75	77,32
TOPLAM	97	100,00

Tablo 20 : Katılımcıların BESYO* kazanmak için sınava girme sayıları dağılımları

OKULU KAZANMAK İÇİN SINAVA GİRME SAYISI	N	%
1	48	49,48
2	26	26,80
3	11	11,34
4	9	9,28
5	3	3,09
TOPLAM	97	100,00

*Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu

Tablo 21 : Katılımcıların okula girmeden önce arzu ettikleri bölümlerin dağılımları

ARZU EDİLEN BÖLÜM	N	%
Bölümünden Memnunum	72	74,23
Antrenörlük Eğitimi	1	1,03
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	23	23,71
Spor Yöneticiliği	1	1,03
TOPLAM	97	100,00

Tablo 22 : Katılımcıların üniversite sınavına girdikleri alanların dağılımları

ÜNİVERSİTE SINAVINA GİRİLEN ALAN	N	%
Sayısal	5	5,15
Eşit Ağırlıklı	33	34,02
Sözel	59	60,82
TOPLAM	97	100,00

Tablo 23 : Katılımcıların liseyi bitirdikten sonra yapmak istedikleri mesleklerin dağılımları

KATILIMCILARIN İDEALİNDEKİ MESLEK	N	%
Avukat	9	9,28
Doktor	3	3,09
Akademisyen	8	8,25
Mühendis	0	0
Halkla İlişkiler	3	3,09
Öğretmen	34	35,05
Mimar	0	0
Subay	9	9,28
İş Adamı	5	5,15
Diğer	26	26,80
TOPLAM	97	100,00

Tablo 24 : Katılımcıların mezun olduktan sonra yapmayı düşündükleri işlerin dağılımları

MEZUN OLDUKTAN SONRA YAPILMAK İSTENEN İŞİN STATÜSÜ	N	%
Diploma Kullanılarak Özel Meslek	39	40,21
Diploma Kullanılarak Devlet Memuru	47	48,45
Diplomayla İlgisiz Özel İş	11	11,34
TOPLAM	97	100,00

Tablo 25 : Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümlerle okula girmeden önce arzu ettikleri bölümlerin karşılaştırılması

		SÖİB							
		BM		A E	BESÖ		SY		TOPLAM
ÖGB	AE	N	%		N	%	N	%	N
		15	51,72	14	48,27	29			100
	BESÖ	N	%	N	%	N	%	N	%
		42	97,67			1	2,33	43	100
SY	N	%	N	%	N	%	N	%	
	17	68	8	32			25	100	
TOPLAM	N	%	N	%	N	%	N	%	
	74	100	22	100	1	100	97	100	

ÖGB: Öğrenim Görülen Bölüm, SÖİB: Sınavdan Önce İstenilen Bölüm, BM: Bölümden Memnun
AE: Antrenörlük Eğitimi, BESÖ: Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği, SY: Spor Yöneticiliği

Tablo 26 : Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümlerle mezun olduktan sonra yapmayı düşündükleri işlerin Karşılaştırılması

		SOİİ						TOPLAM	
		DKÖM		DKDM		DİÖİ			
ÖGB	AE	N	%	N	%	N	%	N	%
		18	62	7	24,13	4	13,79	29	100
	BESÖ	N	%	N	%	N	%	N	%
		9	20,93	30	69,76	4	9,3	43	100
SY	N	%	N	%	N	%	N	%	
	12	48	10	40	3	12	25	100	
TOPLAM	N	%	N	%	N	%	N	%	
	39	100	47	100	11	100	97	100	

ÖGB: Öğrenim Görülen Bölüm, SOİİ: Sahip Olunmak İstenilen İş, DKÖM: Diploma Kullanılarak Özel Meslek
DKDM: Diploma Kullanılarak Devlet Memuru, DİÖİ: Diplomayla İlgisiz Özel İş, AE: Antrenörlük Eğitimi
BESÖ: Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği, SY: Spor Yöneticiliği

SONUÇ

Araştırma grubunun % 56,56 'sı 22 yaş ve altındadır ve büyük bir çoğunluğu erkektir (%77,78). Araştırma grubunun ilköğretim eğitimi tamamladıkları yerler Büyükşehir'ler (%60,61) ve İl'lerdir (22,22). Lise öğrenimlerini de yine Büyükşehir'ler (%62,63) ve İl'lerde tamamlamışlardır (23,23).

ALPARSLAN, T., KILCIGİL, E., "Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo Kültürel Yapı-Meslek Seçimi İlişkisi"

Araştırma grubunun babalarının eğitim durumları lise (37,37), ilköğretim (%35,35) ve üniversite (%22,22) olarak sıralanmaktadır. Annelerinin eğitim durumları ise ilköğretim (%52,53), lise (%25,25) ve üniversitedir (%13,13). Araştırma grubunun babaları emekli (%37,37), anneleri ev hanımıdır (%58,59). Aileleri orta gelir seviyesindedir (%77,78). Ailelerinden bağımsız yalnız kendilerinin gelir seviyeleri bakımından %54,08'i alt gelir, %43,88'i orta gelir seviyesindedirler. Ailelerinden bağımsız, ayrıca kendilerinin gelir seviyesinin sorgulanması ihtiyacı, bir spor yüksekokulunda okuyan öğrencilerin herhangi bir spor branşından para kazanıp kazanmadıklarının belirlenmesi ihtiyacıdır. Aylık gelirin temin edildiği kaynaklar bakımından %7,97'ü sporcu olarak para kazanmaktadır fakat yine de aile desteği almaktadırlar (%39,36).

Araştırma grubu ilgilenilen boş zaman aktivitelerinde birinci tercih olarak fiziksel (her türlü sportif aktivite) aktivitelerle ilgilenmektedir (%65,6). En fazla ilgilenilen tercih yine fiziksel aktivitelerdir (%23,94). Aylık gelir en fazla fizyolojik ihtiyaçlara (%26,38) ve sosyo-kültür bakımından da toplumsal (%25), sanatsal (%20,27) aktivitelerle harcanmaktadır. Araştırma grubu sosyo-ekonomik açıdan mütevazı bir yaşam sürmektedir (%64,58). Araştırma grubunun %70,10'u ailesinin yanında yaşamaktadır ve büyük bir çoğunluğu örgün eğitim veren resmi devlet lisesi mezunlardır (%83,51).

Araştırma grubunun çoğunluğu (%77,32), Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na girdikten sonra tekrar üniversite sınavına girmemiştir. Bu da öğrenim gördükleri programdan memnuniyetlerini belirtmektedir. %9,28'i ise bir defa tekrar üniversite sınavına girmişlerdir.

Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na resmi öğrenci olmak için ilk girişte özel yetenek sınavını kazananlar çoğunluktadır (%49,48). Sırasıyla ikinci (%26,80), üçüncü (%11,34), dördüncü (%9,28) ve beşinci (%3,09) girişte özel yetenek sınavını kazanarak okula kayıt yaptıran öğrenciler mevcuttur. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrenciler üniversite sınavına en yoğunluklu grup olarak 'sözel' puandan girmişlerdir (%60,82).

Araştırma grubu, liseyi bitirdikten sonra öğretmen olmayı istemekteymişler (%35,05). Üniversite giriş sınavında hiçbir yeri kazanamayan adayların özel yetenek sınavlarıyla bir yüksek öğretim programında öğrenim hakkı kazanmaları şeklinde gerçekleşen Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları giriş sınavlarını tercih etmeleri tesadüf değildir, çünkü araştırma grubumuz lise öğreniminden sonra öğretmen olmak istemekteymişler. Bu durum doğru orantılı ve anlamlı bir ilişki yaratmıştır.

Öğrenim görülen bölüm ile sahip olunmak istenen iş karşılaştırılmasından çıkarılan sonuçlara göre öğrencilerin şu anda öğrenim gördükleri bölüm ile mezun olduktan sonra çalışma şekilleri birbirinden bağımsız değildir ($p < 0,01$).

Antrenörlük Eğitimi öğrencilerinin %62'si mesleğiyle ilgili özel bir işte çalışmayı, %24,13'ü mesleğiyle ilgili devlet memuru olarak çalışmayı istemekte ve %13,79'u da mesleğinin dışında bir iş yapmayı istemektedir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin %20,93'ü mesleğiyle ilgili özel iş, %69,76'sı mesleğiyle ilgili devlet memuru olarak, %9,3'ü de mesleği dışında çalışmak istemektedirler. Spor Yöneticiliği öğrencilerinin %48'i mesleğiyle ilgili özel bir işte, %40'ı mesleğiyle ilgili devlet memuru olarak ve %12'si de mesleğinin dışında çalışmak istemektedirler.

Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği öğrencileri ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin çalışmak istedikleri alanlardan meslekle ilgili özel iş yapma arasındaki fark, istatistiksel olarak önemlidir ($p < 0,01$). Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor Yöneticiliği öğrencileri yüksek oranda meslekleri ile ilgili devlet memuru olarak çalışmak istemektedirler (%69,76). Buna karşılık Antrenörlük Eğitimi öğrencilerinin %62'si, Spor Yöneticiliği öğrencilerinin %48'i mesleğiyle ilgili özel bir işte çalışmayı düşünmektedirler. Sonuçta; Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin Türkiye'de kendilerine sağlanan iş olanakları ve kadrolarından haberdar ve buna göre plan yapmakta oldukları görülmektedir. Örneğin; Antrenörler, ülkemizde özel sektörde daha fazla çalışma olanağı bulunduğu için Antrenörlük Eğitimi öğrencileri, 'meslekle ilgili özel iş' maddesini %62 oranda işaretlemişlerdir. 500 kişi ve daha fazla personel çalıştıran kurumlarda spor kulübü açma yasası nedeniyle antrenör ihtiyacı duyulduğu için de, Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin %24,13'ü 'meslekle ilgili devlet memuru olarak bir iş' istemektedirler. Spor Yöneticiliği öğrencilerinin %48'i 'meslekle ilgili özel iş', %40'ı ise 'meslekle ilgili devlet memuru olarak bir iş' istemektedirler. Buradan da anlaşılıyor ki ülkemizde spor yöneticiliğinin ayrı bir meslek dalı olarak sadece eğitimini almış kişilerin bu mesleği yapmasına olanak sağlayan girişimlerin mevcut olduğunun farkındadırlar (%40). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencileri, ülkemizde her yıl belirli kontenjanlarda açılan Beden Eğitimi Öğretmenliği mesleğine yönelmiş durumdadırlar (%69,76). Bu bölüm öğrencilerinin %20,93'ü de meslekleriyle ilgili özel bir işte çalışmayı planlamaktadırlar. Bunun sebebi ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hemen hemen her yıl açılan öğretmenlik kadrosunun, mezun edilen öğrenci karşısında yetersiz kalması olabilir.

Öğrenim görülen bölüm ile sınavdan önce istenilen bölüm karşılaştırılması sonucunda Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri, okudukları bölümden memnundurlar (%51,72). Bu bölüm öğrencilerinin %48,27'si ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde okumak istemektedirler. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin %97,67'si okudukları bölümden memnundur. Sadece %2,32'si Spor Yöneticiliği Bölümünü daha çok istemektedir. Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin %68'i bölümünden memnundurlar, %32'si ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde okumak istemektedirler.

Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği öğrencilerinin bölümlerinden memnuniyet dereceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p<0,05$). Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencileri okudukları bölüm açısından memnundurlar. Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliğinden memnun olmayan öğrenciler sadece Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünü istemektedirler. Buradan anlaşılacağı üzere Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na başvuran adayların birinci öncelikli tercihi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'dür. Bu durum, Türkiye'de Öğretmenlik mesleğinin ekonomik anlamda iyi bir geliri olmamasına rağmen, sosyo-ekonomik olarak yaşam boyu meslek garantisi sağlamasındandır. Sosyo-kültürel açıdan da Türkiye'de öğretmene karşı duyulan saygı ve sevgi etkili olabilir.

KAYNAKLAR

1. GÜZEL, S., "Sosyo-kültürel Yapı ve Değerler", T.C. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s:7,9,10, Konya, 2001.
2. ERKAL, M., Sosyal Meselelerimiz ve Sosyal Değişme, Mayaş Yayınları, s:57,58, Ankara, 1984.
3. POLAMA, M. M., "Çağdaş Sosyoloji Kuramları", (çev: H. ERBAŞ), Gündoğan Yayınları, s:154,155,224, Ankara, 1993.
4. ABBAS, Z. B., "Makedonya Türkleri'nin Sosyo-kültürel Yapısı", T.C. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s:7,9, Ankara, 1997.
5. NIRUN, N., ÖZÖNDER, M. C., Türk Sosyo-Kültürel Yapısı İçinde Adetler, Örfler, Görenekler, Gelenekler, Milli Kültür Unsurlarımız Üzerine Genel Görüşler, Atatürk Kültür Merkez Yayını, s:251, Ankara, 1990.
6. YAZICI, E., Türk Üniversite Gençliği Araştırması: Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili, Gazi Üniversitesi Yayınları, s:12, Ankara, 2003.
7. YAZICI, E., Üniversite Gençliği 2001: Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili Üzerine Bir Alan Araştırması (Gazi Üniversitesi Örneği), Gazi Üniversitesi Yayınları, s:10, Ankara, 2003.
8. ÖZOĞLU, S. Ç., Gençlerin Kişilik Gelişimine Nasıl Yardımcı Olabiliriz?, TED Yayınları, s:172, Ankara, 1988.
9. ULUSOY, M. D., "Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal – Sanatsal Özellikleri ve Mesleki Tercihleri", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:12, Sayı:1, s:56, Ankara, 1995.
10. UYSAL, Ş., "Bireysel ve Toplumsal Faktörlere Göre Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimleri", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:12, s:13, Ankara, 1970.